

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ НАУК З
МЕТОДИКОЮ

для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»

Київ-2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0262/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 18 р.

Розробники:

Беленька Ганна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор завідувач кафедри дошкільної освіти.

Машовець Марина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти.

Викладачі:

Беленька Ганна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор завідувач кафедри дошкільної освіти.

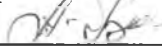
Машовець Марина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти.

Карнаухова Антоніна Валеріївна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та психології

Літиченко Олена Дмитрівна – викладач кафедри дошкільної освіти.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол від 05.09.2018 р. № _____

Завідувач кафедри Г.В. Беленька

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 05.09.2018 р.

Гарант освітньої програми (О.А. Половіна)

Робочу програму перевірено

_____._____.2018 р

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р. протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р. протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р. протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Предмет: інтегрована методика ознайомлення дітей дошкільного віку з основами природничо-математичних наук.

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/ годин	6/180			
Курс	II		II	
Семестр	3	4	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	6			
Обсяг кредитів	3	3	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	120	60		
Аудиторні	56	28	12	12
Модульний контроль	8	2	8	2
Семестровий контроль	-	-	-	-
Самостійна робота	56	-	70	70
Форма семестрового контролю		екзамен		екзамен

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів уявлень про особливості сприйняття дітьми цілісності оточуючого світу, розвиток умінь інтегрувати доступну наукову інформацію природничо-математичного змісту в продуктивні види діяльності дітей, доцільно застосовувати форми організації освітнього процесу, в процесі навчання враховувати інтереси та потреби кожної дитини.

2. Завдання навчальної дисципліни:

- розвиток здатності до забезпечення активної позиції дітей у процесі пізнання нових знань у галузі природничо-математичних наук через ідентифікацію та формулювання теми/проблеми (створення ситуації, коли

діти вчаться самостійно, докладаючи власних зусиль у розв'язанні обраного завдання);

- формування конструктивних методичних умінь у плануванні освітнього процесу в групах дітей раннього та дошкільного віку на основі інтегративного підходу у визначенні завдань та змісту різних видів діяльності;

- розвиток умінь творчо використовувати зміст освітніх програм для формування достовірних наукових природничо-математичних уявлень дітей конкретної вікової групи з урахуванням їхніх інтересів та потреб. (ЗК-3 та ФК-2)

3. Результати навчання за дисципліною:

- знати особливості побудови цілісного освітнього процесу в групах раннього та дошкільного віку, визначати місце природничо-математичних уявлень у його структурі;

- самостійно визначати форми освітньої діяльності з дітьми вікових груп у формуванні природничо-математичних уявлень;

- розробляти плани та конспекти природничо-математичного змісту з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей дітей;

- аналізувати та створювати розвивальне середовище в групах дітей раннього та дошкільного віку для вирішення завдань природничо-математичного розвитку;

- приймати рішення у визначенні завдань взаємодії з батьками вихованців у формуванні природничо-математичних уявлень як основи дитячого світогляду.

4. Структура навчальної дисципліни

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назва теоретичних розділів	Кількість годин								
	Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичні	Семінари	Лабораторна робота	Семестровий контроль	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль III									
Методи природничо-математичного розвитку дітей дошкільного-віку									
Тема 1. Класифікація методів природничо-математичного розвитку.			2						
Тема 2. Методи безпосереднього ознайомлення з природою			2						
Тема 3. Методи опосередкованого ознайомлення з природою			2						
Тема 4. Перцептивні методи формування природничо-математичних уявлень			2		2				
Тема 5. Наочні та практично-ігрові методи ФЕМУ			2	2	2				
Разом за змістовий модуль III			10	2	4				4
Змістовий модуль IV									
Методика природничо-математичного розвитку в різних вікових групах									
Тема 1. Ранній вік – сензитивний період для формування природничо-математичних уявлень			2		2				
Тема 2. Дослідження особливостей сенсорного розвитку дітей дошкільного віку як основи природничо-математичних уявлень			2		2	2			
Тема 3. Моделювання освітньої роботи з ФПМУ в осінньо-зимовий період.			4	2					
Тема 4. Моделювання освітньої роботи з ФПМУ у весняно-літній період.			4	4					
Тема 5. Проектування освітньої роботи з ФПМУ в осінньо-зимовий період.			4	4	2				
Тема 6. Проектування освітньої роботи з ФПМУ у весняно-літній період			4	2					
Разом за змістовий модуль IV			20	12	6	2			4

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назва теоретичних розділів	Кількість годин								
	Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичні	Семінари	Лабораторна робота	Семестровий контроль	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль III									
Методи природничо-математичного розвитку дітей дошкільного-віку									
Тема 1. Класифікація методів природничо-математичного розвитку.			2	2					
Разом за змістовий модуль III			2						2
Змістовий модуль IV									
Методика природничо-математичного розвитку в різних вікових групах									
Тема 1. Моделювання освітньої роботи з ФПМУ.			1	4					
Тема 6. Проектування освітньої роботи з ФПМУ.			1	6					
Разом за змістовий модуль IV			2	12	6				4

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. МЕТОДИ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.

Лекція 1. (2 год.) Класифікація методів природничо-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

Сучасні підходи до класифікації методів у дошкільній дидактиці (Г.Беленька, Н.Гавриш, К. Крутій, М. Машовець, Н.Яришева). Застосування традиційних та інноваційних методів у формуванні природничо-математичної компетентності дітей дошкільного віку. Програми розвитку, виховання і навчання дітей дошкільного віку («Дитина», «Я у Світі», «Впевнений старт», «Стежинки у Всесвіт») у використанні методів природничо-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

Ключові слова: безпосередні методи ознайомлення з природою, опосередковані методи ознайомлення з природою, перцептивні методи, наочні та практично-ігрові методи ознайомлення з елементарними логіко-математичними уявленнями.

Рекомендовані джерела:

Основна: 2, 3, 4, 5, 7

Додаткова: 5, 6, 7, 8

Інформаційні ресурси: 2, 3, 4

Семінар 1. (2год.) Природничо-математичний розвиток дошкільників: сучасний погляд.

Завдання: Під час підготовки до заняття студентами необхідно:

- опрацювати літературу з даної проблеми;
- проаналізувати ускладнення програмових завдань щодо організації роботи з ФЕМУ (у формі таблиці);

План заняття

I. Теоретична частина

1. Базовий компонент дошкільної освіти про природничо-математичний розвиток дітей дошкільного віку.

2. Зміст природничо-математичного розвитку в освітніх програмах («Впевнений старт» (2017), «Дитина» (2016), «Дитина в дошкільні роки» (2016), «Світ дитинства» (2015), «Соняшник» (2014), «Українське дошкілля» (2017), «Я у Світі» (2014)

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 7

Додаткова: 5

Інформаційні ресурси: 2, 3, 4

Лекція 2. (2 год.) Методи безпосереднього ознайомлення з природою. Спостереження - основний метод ознайомлення з природою.

Їх види і значення в роботі з дошкільниками. Організація і проведення різних видів спостереження у групах раннього та дошкільного віку. Ігри з природними матеріалами. Праця в природі. Прогулянки в природу – милування природою. Досліди та експериментування.

Ключові слова: спостереження, короткотривалі, довготривалі спостереження, куточок природи, ігри з піском, ігри з водою, милування природою, нескладні досліди, експериментування, дослідження.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3

Додаткова: 4, 5, 6

Лекція 3. (2 год.) Методи опосередкованого ознайомлення з природою.

Використання мультимедійних технологій для ознайомлення з

природою далекого оточення. Література природничого спрямування, малі фольклорні жанри, казки про природу, розповіді вихователя. Мистецтво живопису про красу природи. Іграшки, дидактичні ігри, книжки. Моделі, схеми у пізнанні природи рідного краю. Створення колекцій. Віртуальні екскурсії. Міні-музеї.

Ключові слова: загадки, прислів'я, приказки, авторські та народні казки природничого змісту, оповідання, розповіді вихователя та дітей про природу, сторітеллінг, едьютейнмент.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4

Додаткова: 7, 8, 9, 10

Лекція 4. (2год.) Перцептивні методи формування природничо-математичних уявлень у дітей раннього та дошкільного віку.

Формування перцептивних дій (перцепція – сприймання) з метою удосконалення умінь порівняння, зіставлення, класифікації, узагальнення. Дидактичний та природний матеріал для виконання перцептивних дій. Ускладнення завдань в групах раннього та дошкільного віку за змістом діючих програм розвитку, виховання та навчання дітей.

Ключові слова: обстеження предметів, дидактичні та природні матеріали, перцептивні дії, порівняння, зіставлення, спільне, подібне, відмінне, однакове, характеристика предметів та матеріалів.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3

Додаткова: 7, 8, 9, 10

Інформаційні ресурси: 4

Семінар 2. (2год.) Перцептивні методи формування природничо-математичних уявлень у дітей раннього та дошкільного віку.

Завдання: Під час підготовки до заняття студентами необхідно:

- опрацювати літературу з даної проблеми;
- виготовити наочність або підготувати електронну презентацію для представлення питання на семінарському занятті.

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Метод вправ.
2. Карти розумових дій або інтелектуальні карти.
3. Концептуальні карти в роботі з дітьми дошкільного віку.
4. Моделювання як засіб логіко-математичного розвитку.

II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 7, 8

Інформаційні ресурси: 3,4

Лекція 5. (2 год.) Наочні та практично-ігрові методи формування логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Вимоги до підбору та використання дидактичного наочного матеріалу у групах раннього та дошкільного віку. Самостійне виготовлення дидактичного матеріалу. Моделі, графи, схеми, картинки, ілюстрації логіко-математичного змісту. Дидактичні іграшки. Дидактичні ігри та вправи природничо-математичного змісту, їх види та особливості використання.

Ключові слова: палички Кюізенера, фігури Воскобовича, танграм, сортер, башточки, моделі статичні, моделі діючі, блоки Дьенеша, набори Фрєобеля, розжева башта Монтессорі.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Інформаційні ресурси: 1,2

Семінар 3. (2 год.) Наочні та практично-ігрові методи формування логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Завдання: Під час підготовки до заняття студентами необхідно:

- опрацювати літературу з даної проблеми;
- виготовити наочність до дидактичної гри та дидактичної вправи природничого змісту (вікова група на вибір студента), написати програмовий зміст щодо його використання та представити на семінарському занятті.

План заняття

I. Теоретична частина

1. Пригадати з курсу педагогіки класифікацію дидактичних ігор, вимоги та структуру.

2. Дидактична гра як засіб логіко-математичного розвитку (аналіз розвивальних можливостей за компонентами) .

3. Дидактична вправа як засіб логіко-математичного розвитку.

4. Особливості проведення дидактичних ігор і вправ з математики з дітьми різних вікових груп (доповідь за проаналізованою літературою, висловлення власної думки, аналіз відеофрагменту).

5. Роль вихователя в керівництві дидактичною грою (дискусія, щодо проблемних питань: *Чи можуть бути дидактичні ігри самостійними? Що таке опосередковане навчання?*).

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 8, 11, 12, 13

Інформаційні ресурси: 3,4

Практичне заняття 1. (2 год.) Наочні та практично-ігрові методи формування логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.
МЕТОДИКА ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ В
ГРУПАХ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 1. (2 год.) Ранній вік – сенсетивний період для природничо-математичного розвитку.

Обґрунтування провідної потреби в любові й повазі, спілкуванні з дорослими та однолітками у дітей раннього віку. Зв'язок провідної діяльності та провідної функції вікового періоду з перспективами природничо-математичного розвитку. Освітні завдання та зміст педагогічної роботи з дітьми раннього віку у формуванні природничо-математичних уявлень.

Ключові слова: обстеження, емоційний відгук, сенсорні враження, сенсорні еталони.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 6, 7, 8, 9, 13

Інформаційні ресурси: 3,4

Семінар 1. (2 год.) Ранній вік – сенсетивний період для природничо-математичного розвитку.

Завдання: Під час підготовки до заняття студентами необхідно:

- опрацювати літературу з даної проблеми;
- виготовити наочність до дидактичної гри та дидактичної вправи природничого змісту (вікова група на вибір студента), написати програмовий зміст щодо його використання та представити на семінарському занятті.

План заняття

I. Теоретична частина

2. Особливості ознайомлення дітей раннього віку з природою.
3. Проведення природничих ігор-занять з дітьми раннього віку.
4. Сприймання і відтворення множин дітьми раннього віку.

5. Формування уявлень про величину у дітей раннього віку.
6. Особливості сприймання форми предметів та геометричних фігур дітьми раннього віку.

7. Сприймання простору дітьми раннього віку.

Методика формування просторових уявлень у дітей раннього віку.

II. Практична частина

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 7, 8, 9, 10

Інформаційні ресурси: 3, 4

Лекція 2. (2 год.) Дослідження особливостей сенсорного розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

Компетентності вихователя в організації та змісті сенсорного розвитку за напрямками: організація розвивального середовища, планування освітньої діяльності, проектування педагогічної діяльності на основі досягнутих результатів, консультативна допомога батькам, обмін досвідом з колегами, захист інтересів дітей. Засоби сенсорного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Показники сенсорного розвитку дітей раннього віку (дослідження Т.Гурковської, програма «Зернятко»). Показники сенсорного розвитку дітей дошкільного віку (Л.Артемова, О.Брежнева, Л.Зайцева та ін.)

Ключові слова: сенсорний розвиток, сенсорний еталон, сенсорне виховання, дидактичні ігри, дидактичні вправи, розвивальне середовище, ІКТ в дошкільній освіті.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 8, 15

Інформаційні ресурси: 3, 4

Семінар 2. (2 год.) Дослідження особливостей сенсорного розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

Завдання: Під час підготовки до заняття студентами необхідно:

- опрацювати літературу з даної проблеми;
- проаналізувати програми розвитку дітей дошкільного віку (програми «Зернятко», «Дитина», «Впевнений старт» та ін..)
- виготовити наочність або підготувати електронну презентацію для представлення питання на семінарському занятті;
- проаналізувати діагностики розумового розвитку дітей дошкільного віку.

План заняття

I. Теоретична частина

1. Компетентності вихователя в організації та змісті сенсорного розвитку за напрямками.
2. Засоби сенсорного розвитку дітей раннього та дошкільного віку.
3. Показники сенсорного розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

II. Перевірка та підсумки виконання завдання студентами.

Лекція 3. (4 год.) Моделювання освітньої роботи щодо природничо-математичного розвитку дітей дошкільного віку в осінньо-зимовий період.

Моделі та моделювання в освітньому процесі ЗДО. Види моделей, що використовуються в роботі з дітьми. Методичні підходи до моделювання природничо-математичних ситуацій в щоденному та перспективному плануванні. Дослідження Г.Беленької, Н.Горопахи, М.Машовець, О.Фунтікової щодо використання моделей у формуванні природничо-математичних уявлень дітей дошкільного віку. Принцип сезонності у використанні моделей у роботі з дітьми.

Ключові слова: модель, моделювання, моделювання в природі, моделі в елементарній математиці, інтелектуальні дії, логічне та творче мислення,

уява, фантазія, графічні моделі, просторові моделі, діючі моделі - прилади, рухомі іграшки, екосистеми, абстрактні моделі.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 5, 6, 7, 11, 12

Інформаційні ресурси: 3, 4

Лекція 4. (4 год.) Моделювання освітньої роботи щодо природничо-математичного розвитку дітей дошкільного віку у весняно-літній період.

Визначення завдань, змісту, форм організації роботи з дітьми раннього віку.

Визначення завдань, змісту, форм організації роботи з дітьми молодшого дошкільного віку. Визначення завдань змісту для створення моделей у різних формах організації роботи з дітьми старшого дошкільного віку.

Ключові слова: модель, види моделей: іконічні, графічні, просторові, статичні, діючі, абстрактні.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 6, 7, 8, 9, 11, 12

Інформаційні ресурси: 3, 4

Практичне заняття 1. (2 год.) Моделювання в освітньому процесі в різних вікових групах у весняно-літній період.

Лекція 5. (4 год.) Проектування освітньої роботи щодо природничо-математичного розвитку дітей дошкільного віку в осінньо-зимовий період.

Сутність проектування в закладах дошкільної освіти. Особливості проектування освітнього простору щодо природничо-математичного розвитку

дітей дошкільного віку: озеленення майданчика, екологічна стежина, куточок природи в групі, сад, город, ягідник, куточок дидактичних ігор, наукова лабораторія тощо. Види проектів у роботі з дітьми молодшого та старшого дошкільного віку в осінньо-зимовий період.

Ключові слова: короткотривалі, нетривалі, довготривалі проекти, структура проекту, логіко-математичні уявлення, математичні дії та математичні операції у проектній діяльності в осінньо-зимовий період.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 5, 6, 9, 10, 14, 15

Інформаційні ресурси: 2, 3

Практичне заняття 3. (2 год.) Проектування освітньої роботи щодо природничо-математичного розвитку.

Практичне заняття 4. (2 год.). Розробка та презентація природничо-математичних проектів для дітей молодшого дошкільного віку в осінньо-зимовий період.

Лекція 6. (4 год.) Проектування освітньої роботи щодо природничо-математичного розвитку дітей у весняно-літній період.

Проектування до календарних свят – літературно-художній короткотривалий проект «Зустріч пташок», тощо. Методичне конструювання проектної роботи з урахуванням змісту програм за віковими групами. Взаємодія з батьками в реалізації різних видів проектів. Підготовка до реалізації проектів в оздоровчий період: для дітей молодшого дошкільного віку; для дітей старшого дошкільного віку.

Ключові слова: тематика проектів, взаємодія з батьками, розробка та презентація результатів проекту.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 7

Додаткова: 8, 9, 10, 14, 15

Інформаційні ресурси: 1, 2, 4

Практичне заняття 5. (2 год.) Розробка та презентація природничо-математичних проектів для дітей старшого дошкільного віку в осінньо-зимовий період.

Практичне заняття 6. (2 год.) Розробка та презентація природничо-математичних проектів для дітей молодшого дошкільного віку у весняно-літній період.

Практичне заняття 7. (2 год.) Розробка та презентація природничо-математичних проектів для дітей старшого дошкільного віку у весняно-літній період.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності студентів	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль3		Модуль4...	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	10	10
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	1	1	6	6
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10	1	10	6	60
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10			1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	25	25	25	25
	Разом	–	83	–	169
Максимальна кількість балів:	252 балів				
Розрахунок коефіцієнта:	2,52				

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль III.

Методи природничо-математичного розвитку дітей дошкільного віку - 20 год.

1. Розробити інтелектуальну карту методів природничо-математичного розвитку дітей дошкільного віку – 4 год. Максимальна кількість балів – 5 балів.

2. Занотувати основні положення сучасних інтегрованих методик К.Крутій, Н.Гавриш, І.Кіндрат, що використовуються в ЗДО – 4 год. Максимальна кількість балів – 5 балів.

3. Підібрати 5-7 видів дидактичних ігор природничо-математичного характеру для дітей раннього та дошкільного віку за віковими групами – 8 год. Максимальна кількість балів – 5 балів.

4. Доберіть систему методів, яку, на Вашу думку, слід використати для формування уявлень про сенсорні еталони у дітей раннього та дошкільного віку – 4 год. Максимальна кількість балів – 5 балів.

Змістовий модуль IV.

Методика природничо-математичного розвитку в різних вікових групах – 20 год.

1. Розвиток пізнавальних здібностей на основі сенсорних, інтелектуальних, творчих здібностей – концептуальне положення STREAM-освіти. Критерії відбору змісту STREAM-освіти дошкільників – 8 год. Інформаційна довідка. Максимальна кількість балів – 5 балів.

2. Дослідження інтегрованих практик в освітньому процесі ЗДО – гра, як самостійна діяльність дітей і спільно організовані з дорослим культурні практики – продуктивна, пізнавально-пошукова, комунікативна, читання дітям художньої літератури – 8 год. - максимальна кількість – 5 балів.

3. Розробити модель освітнього процесу в ЗДО, обґрунтувавши єдність трьох блоків: спеціально організоване навчання у формі занять, спільна партнерська діяльність дорослого з дітьми, вільна самостійна діяльність самих дітей – 4 год. Максимальна кількість балів - 5 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у вигляді тестування за темами змістових модулів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий екзамен проводиться у комбінованій формі – комп'ютерне тестування (15 тестів, максимально – 15 балів) та презентація практичної розробки з використанням матеріалів портфоліо (1-25 балів).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

До прикладу, тестові завдання:

1. Одна правильна відповідь. Блоки Дьенеша містять геометричні фігури:

- а) круги, трикутники, квадрати, прямокутники;
- б) круги, овали, ромби, квадрати;
- в) овали, ромби, квадрати, прямокутники;
- г) круги, овали, квадрати, прямокутники.

2. Кілька правильних відповідей. У куточку природи представлено:

- а) кімнатні рослини;
- б) кущі;
- в) тварини;
- г) риби.

До прикладу, завдання практичного спрямування:

1. Сплануйте та представте модель квітника на майданчику старшої групи з неперервним аспектом цвітіння з квітня по жовтень.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Беленька Г.В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку / Г.В. Беленька. – К.: Сім кольорів, 2014. – 56 с.
2. **Дитина:** Освітня програма для дітей від двох до семи років /наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.:Г.В.Беленька, М.А.Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. – Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2016.-304с.
3. **Методичні рекомендації** до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г.В.Беленька; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна та ін. – К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. – 352с.
4. Дошкільнятам про світ природи: Діти п'ятого року життя (середній дошкільний вік): навч.-метод. посіб. / Г.В.Беленька, О.А.Половіна. – К.: Генеза, 2016. – 98с. (Настільна книжка вихователя). ISBN 978-966-11-0761-7
5. Дошкільнятам про світ природи: Старший дошкільний вік: навч.-метод. посіб. / Г.В. Беленька, Т.С. Науменко, О.А. Половіна. – К.: Генеза, 2013. – 112 с. – (Настільна книга вихователя). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 12.07 2013 р. № 1/11-11415)
6. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / автор та укладач А.В. Сазонова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 248 с.
7. Щербакова К. Й. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навчальний посібник / К. Й. Щербакова, О. Г. Брежнєва. – Мелітополь : Вид. буд. Мелітопольської міської друкарні, 2015. – 200 с.

Додаткова:

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О.В., Лисенко Г.М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Беленька Г.В. Дитина в довіллі: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку. – К.: Сім кольорів, 2014. – 56 с.
3. Беленька Г.В. Знайомтеся: жук-сонечко. // Методична скарбничка вихователя, – № 6, 2014. – С. 36 – 39.
4. Беленька Г.В. Природничі науки в казках, запитаннях, завданнях, дослідях. Науково-методичний посібник для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. – К.: Шкільний світ, 2011. – 128 с.
5. Гавриш Н., Саприкіна О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Навч.-метод. посіб. для дошкільних навч. закладів за заг. ред. О. Пометун. – Дніпропетровськ: Ліра, 2014. – 120 с.
6. Криворучко Т. Логіко-математичні ігри/Т. Криворучко//Дошкільне виховання – 2007. - №2 с.10-12.
7. Крутій К. Сучасне заняття та освітні ситуації // Дошкільне виховання. – 2016. – №9. – С.6-10.
8. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально-методичний посібник / Н.В.Лисенко – К.: Видавничий дім «Слово», 2015. – 352 с.
9. Машовець М., Стеценко І. Навіщо дошколярику математика / М.Машовець, І. Стеценко. - К.: «Шкільний світ», 2009.- 128с.
10. Машовець М.А. Математична скарбничка: метод. посібник. для виховат. дошк.навч. закл.:у 2-х част.Ч.1./М.А.Машовець.- К.:СІМ КОЛЬРІВ, 2014.–64с.–(Серія «Дошколярик: кроки зростання»).

11. Піроженко Т. Методичні аспекти реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» / Т. Піроженко, М. Машовець, О. Коваленко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2013. – № 2. – С.4–9.

12. Плохій З. П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури (теоретичні та методичні аспекти) [Текст]: монографія / З. П. Плохій; Ін-т пробл. виховання НАПН України. – К.: Персонал, 2010. – 319 с.:

13. Старченко В. Навчання математики: сучасний погляд /В. Старченко//Дошкільне виховання. – 2008. – №7. – С.19-21.

14. 14. Старченко В. Сучасний погляд на логіко-математичну компетентність дошкільника /В. Старченко//Дитячий садок. – 2009. – №27(507). – липень. – С. 28–30.

15. 15.Степанова Т.М. Індивідуалізація і диференціація навчання математики дітей старшого дошкільного віку. Монографія / Т.М. Степанова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 208 с.

Інформаційні ресурси (за наявності)

1. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/Boreiko/index.html>

2. <http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/770/1-15.pdf>

3. <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148B3B2021C2C/list-B407A47B26>

4. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка[Електронний ресурс] режим доступу // <http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html>